

AAN Nederlandse vereniging van Assurantietussenpersonen

DATUM 17 juni 2002

ONS KENMERK z2002-0416

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP meldingsplicht assurantiekantoren

U heeft het College bescherming persoonsgegevens (CBP) gevraagd of assurantietussenpersonen hun gegevensverwerking bij het CBP moeten melden. U vroeg ook of assurantietussenpersonen, gezien het feit dat zij strafrechtelijke informatie verwerken ten behoeve van derden, een voorafgaand onderzoek moeten aanvragen bij het CBP ingevolge artikel 31, eerste lid, onder c, WBP.

Melding

Verwerkingen van persoonsgegevens moeten gemeld worden bij het CBP (art. 27 WBP). Verwerkingen waarbij de inbreuk op de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene onwaarschijnlijk is, kunnen zijn vrijgesteld van melding (artikel 29 WBP). Voor welke verwerkingen dit daadwerkelijk geldt staat aangegeven in het *Vrijstellingsbesluit WBP*. Assurantietussenpersonen die strafrechtelijke gegevens verwerken zijn niet vrijgesteld van melding. Zij moeten deze gegevensverwerking melden bij het CBP.

Verwerking strafrechtelijke gegevens

De verwerking van strafrechtelijke gegevens is verboden tenzij één van de bepalingen in artikel 22 of 23 WBP van toepassing is. Artikel 22 WBP geeft uitvoering aan artikel 8, vijfde lid, van de Europese richtlijn; het streeft er naar passende en specifieke waarborgen te geven voor de verwerking van gegevens inzake overtredingen, strafrechtelijke veroordelingen of veiligheidsmaatregelen. Het beoogt het belang van de betrokkenen af te wegen tegen het belang van de samenleving om zich te beveiligen tegen criminaliteit. De wetgever is van oordeel geweest dat de gronden in artikel 22 en 23 WBP die het verbod om strafrechtelijke gegevens te verwerken opheffen, in combinatie met de overige vereisten van de WBP, voldoende waarborgen bieden voor een zorgvuldig gegevensverwerking.

Het artikel is zo opgebouwd dat hoe groter de kans op de inbreuk van de persoonlijke levenssfeer, hoe groter de waarborgen voor een zorgvuldige gegevensverwerking moeten zijn. Het verwerken van strafrechtelijke gegevens ten behoeve van derden kan grote consequenties voor de betrokkene hebben. Dit is daarom verboden tenzij de verantwoordelijke optreedt krachtens een vergunning op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus of als de derde een rechtspersoon betreft die in dezelfde groep is verbonden zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek. Naast deze twee uitzonderingen stelt artikel 22, vierde lid, onder c, WBP dat het verwerkingsverbod vervalt als de verantwoordelijke

voldoende passende en specifieke waarborgen treft en daarnaast de procedure zoals bedoeld in artikel 31 WBP wordt gevolgd. Met deze procedure wordt verwezen naar het voorafgaand onderzoek door het CBP. Het CBP beoordeelt hierbij of het voorstel om de gegevensverwerking op een bepaalde manier te organiseren voldoende passende en specifieke waarborgen biedt voor een zorgvuldige gegevensverwerking. Voor deze procedurele oplossing is gekozen omdat de bestaande praktijk zo divers is dat artikel 22, vierde lid, WBP en artikel 23 WBP niet in alle situaties konden voorzien.

Het verbod op de verwerking van onder meer strafrechtelijke gegevens is tevens niet van toepassing als de betrokkene hier uitdrukkelijk toestemming voor heeft gegeven (art. 23, eerste lid, onder a, WBP). Uitdrukkelijke toestemming vereist dat de betrokkene voldoende geïnformeerd is en dat de toestemming vrijwillig en specifiek is. Dit laatste betekent dat de reikwijdte van de toestemming nauwkeurig is omschreven en spoort met hetgeen de betrokkene in de gegeven omstandigheden verwacht en kan overzien. De betrokkene maakt op basis hiervan zelf de afweging tussen zijn belang om zijn persoonlijke levenssfeer te beschermen en de voordelen die het verstrekken van zijn gegevens hem biedt.

De assurantietussenpersoon vraagt de cliënt in de onderhavige situatie een formulier van de verzekeraar in te vullen. Hierop worden onder meer strafrechtelijke gegevens gevraagd. De betrokkene vult het formulier in en ondertekent het. Hij weet dat de verzekeraar op basis van deze gegevens zal besluiten om hem wel of niet te accepteren. De assurantietussenpersoon stuurt het formulier aan de verzekeraar. De cliënt geeft in deze situatie uitdrukkelijk toestemming voor de verwerking van zijn strafrechtelijke gegevens. De cliënt besluit zelf – goed geïnformeerd en vrijwillig - om deze informatie via de tussenpersoon aan de verzekeraar te geven ten einde een verzekering te kunnen afsluiten. De cliënt weet, doordat het aanvraagformulier hem hierover informeert, dat deze informatie een rol speelt bij de acceptatie.

Voorafgaand onderzoek

Een beperkte categorie van verwerkingen rechtvaardigt het voorschrijven van voorafgaande controle maatregelen die verder gaan dan de melding. Het gaat hierbij om verwerkingen die specifieke risico's met zich meebrengen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De voorafgaande controle bestaat uit het kenbaar maken van de voorgenomen verwerkingen aan het CBP en diens bevoegdheid om hier nader onderzoek naar in te stellen.

De Memorie van Toelichting (MvT) geeft aan dat een spiegelbepaling van artikel 22, vierde lid, onder c, WBP - dat stelt dat strafrechtelijke gegevens ten behoeve van derden verwerkt mogen worden indien passende en specifieke waarborgen zijn getroffen en de procedure is gevolgd, bedoeld in artikel 31 - is opgenomen in artikel 31, eerste lid, onder c, WBP. Ook de toelichting op deze bepaling verwijst terug naar de toelichting op artikel 22, vierde lid, WBP. De wetgever heeft derhalve beoogd beide bepalingen identiek te laten zijn. Verwarrend in deze is dat artikel 31, eerste lid, onder c, WBP aangeeft dat het CBP een voorafgaand onderzoek moet uitvoeren als de verantwoordelijke anders dan krachtens een vergunning op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus voornemens is strafrechtelijke gegevens te

verwerken ten behoeve van derden. Uit artikel 22 WBP en de MvT blijkt echter dat de wetgever heeft beoogd om een voorafgaand onderzoek in het geval dat strafrechtelijke gegevens ten behoeve van derden worden verwerkt alleen verplicht te stellen als geen van de andere uitzonderingen op het verbod om strafrechtelijke gegevens te verwerken ten behoeve van derden van toepassing is.

Gezien het feit dat de assurantietussenpersoon handelt op grond van uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene (art. 23, eerste lid, onder a, WBP) komt deze gegevensverwerking niet in aanmerking voor een voorafgaand onderzoek. De wetgever is immers van oordeel geweest dat de gronden in artikel 22 en 23 WBP die het verbod om strafrechtelijke gegevens ten behoeve van derden te verwerken opheffen, in combinatie met de overige vereisten van de WBP, voldoende waarborgen bieden voor een zorgvuldige gegevensverwerking.

Slotopmerking

Wellicht ten overvloede merkt het CBP op dat de cliënt in de onderhavige situatie geen toestemming aan de assurantietussenpersoon geeft om de gegevens ook in zijn eigen administratie te bewaren. Dit zou bovendien in strijd zijn met artikel 11, eerste lid van de WBP dat onder meer stelt dat persoonsgegevens alleen verwerkt worden voor zover zij – gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens verwerkt - ter zake dienend zijn. Het CBP is van oordeel dat het structureel bewaren van een kopie van een aanvraagformulier door de assurantietussenpersoon niet ter zake dienend is en daarmee onrechtmatig.

Het CBP hoopt u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

mr. P.J. Hustinx
voorzitter